

UNIVERSAL INSIGHTS CONFERENCE ON SCIENCE AND SOCIETY

international scientific conference

OLIY TA'LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Murodova Zarina Rashidovna

Osiyo xalqaro universiteti dotsenti,

Vahobov Adxam Bahodirovich

Osiyo xalqaro universiteti magistranti

***Annotatsiya.** Oliy ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalar asosida o'qitish jarayonini tashkil etish, ularning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish orqali talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ta'lim sifati va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash masalalari yoritiladi.*

***Kalit so'zlar:** raqamli texnologiyalar, oliy ta'lim, innovatsion ta'lim, elektron ta'lim, masofaviy ta'lim, ta'lim samaradorligi.*

Hozirgi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida jamiyatning barcha sohalarida, xususan, oliy ta'lim tizimida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim jarayonining mazmuni, shakli va metodlarini yangilashni, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etishni taqozo etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, oliy ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalar asosida o'qitish samaradorligini oshirish bugungi kunning dolzarb ilmiy-amaliy muammolaridan biri hisoblanadi.

An'anaviy ta'lim shakllari hozirgi zamon talablariga to'liq javob bera olmayotgan bir sharoitda, raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada moslashuvchan, interaktiv va samarali tashkil etish imkonini beradi. Elektron darsliklar, masofaviy ta'lim platformalari, virtual laboratoriyalar, onlayn ta'lim

UNIVERSAL INSIGHTS CONFERENCE ON SCIENCE AND SOCIETY

international scientific conference

resurslari va raqamli baholash tizimlari talabalarning bilim olish jarayonini individuallashtirishga, ularning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Oliy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki bo'lajak mutaxassislarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy mehnat bozori sharoitida raqamli savodxonlik, axborot bilan ishlash ko'nikmalari va innovatsion fikrlash qobiliyati mutaxassislar uchun asosiy talablardan biriga aylanmoqda. Shu sababli, oliy ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalar asosida ta'lim jarayonini tashkil etish strategik vazifa sifatida qaralmoqda.

Bundan tashqari, raqamli ta'lim muhitining rivojlanishi o'qituvchilardan ham yangi yondashuv va kompetensiyalarni talab etadi. O'qituvchi endilikda faqat bilim beruvchi emas, balki ta'lim jarayonini boshqaruvchi, yo'naltiruvchi va raqamli resurslardan samarali foydalana oladigan mutaxassis bo'lishi lozim. Bu esa pedagoglarning kasbiy rivojlanishini, ularning raqamli kompetensiyalarini doimiy ravishda oshirib borishni taqozo etadi.

Shu boisdan, oliy ta'limda raqamli texnologiyalar asosida o'qitish samaradorligini oshirish masalasi ilmiy tadqiqotlar olib borishni, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etishning samarali mexanizmlarini ishlab chiqishni talab etadi. Mazkur tezis aynan ushbu masalalarning ilmiy-pedagogik jihatlarini yoritishga qaratilgan.

Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni talabalar bilimni chuqurlashtirish, ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish hamda ijodiy yondashuvini shakllantirishga xizmat qiladi. Elektron darsliklar, interaktiv taqdimotlar, virtual laboratoriyalar va ta'limiy platformalar o'qitish jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Oliy ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

UNIVERSAL INSIGHTS CONFERENCE ON SCIENCE AND SOCIETY

international scientific conference

- ta'lim jarayonining moslashuvchanligi va qulayligi;
- talabalarning o'quv faolligini oshirish;
- mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirish;
- bilimlarni baholash jarayonining shaffofligi va tezkorligi;
- innovatsion pedagogik yondashuvlarni qo'llash imkoniyati.

Shuningdek, blended learning (aralash ta'lim), loyiha asosida o'qitish va muammoli ta'lim texnologiyalarini raqamli vositalar orqali samarali amalga oshirish mumkin. Bu esa ta'lim sifatini oshirish bilan birga, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi interaktiv aloqani mustahkamlaydi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, oliy ta'limda raqamli texnologiyalar asosida o'qitish samaradorligini oshirish ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Raqamli texnologiyalar talabalarning bilim olish jarayonini individuallashtirish, ularning qiziqishini oshirish va zamonaviy kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, raqamli ta'lim muhitini rivojlantirish o'qituvchilardan ham doimiy ravishda kasbiy va raqamli kompetensiyalarini oshirib borishni talab etadi. Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish orqali oliy ta'lim muassasalarida raqobatbardosh, innovatsion fikrlaydigan mutaxassislar tayyorlash imkoniyati kengayadi.

Shu sababli, oliy ta'limda raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, ularni pedagogik jarayon bilan uyg'unlashtirish hamda ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tadqiqotlarni davom ettirish muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Murodova Z.R. "Axborot texnologiyalari ta'limida intellektual salohiyat shakllantirish va aniqlash" // Monografiya. – T.: "Buxoro", 2020. ISBN 978-9943-6816-0-6, KBK 32.81-5. 32.973-018–B. 104.

UNIVERSAL INSIGHTS CONFERENCE ON SCIENCE AND SOCIETY international scientific conference

2. Murodova Z.R. The formation and definition of the intellectual potential in education // International Scientific Journal Theoretical & Applied Science SOI:1.1/TAS DOI: 10.15863/TAS p-ISSN: 2308-4944 (print) e-ISSN: 2409-0085 (online) Year: 2020 Issue: 02 Volume: 82 Published: 21.02.2020, Philadelphia, USA. Impact Factor: ESJI = 8.716. P. 113-116.
3. Murodova Z.R. Theoretical basis, methods and methods of formation and Determination of potential in the educational system // International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD), Impact Factor: 6.410. Case of Asia Available Online: www.ijtsrd.com e-ISSN: 2456 – 6470. <https://www.ijtsrd.com/list-papers/MurodovaP.73-76>.
4. Murodova Z.R. Intellect the mechanism for the development of tasks oriented to the visual potential // Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT) Vol.12 No. 4 (2021). (Scopus) DOI: <https://doi.org/10.17762/turcomat.v12i4.478>.
<https://www.turcomat.org/index.php/turkbilmat/article/view/478>. P. 93-100.
5. Murodova Z.R. Axborot texnologiyalar ta'limida intellektual salohiyatini shakllantirish innovatsiyalari // Pedagogik maxorat. Ilmiy-nazariy va metodik jurnal. Buxoro 2019. №3.–B.133-135. [13.00.00. №23]
6. Murodova Z.R. Ilmiy-axborot texnologiyalarining jadal rivojla-nishida intellektual salohiyatning shakllanishi // Pedagogik maxorat. Ilmiy nazariy vametodik jurnal. Buxoro 2020. №3.–B.91-94. [13.00.00. №23]
7. Murodova Z.R. Analysis of the influence of intelligence, creativity and personal characteristics on the educational performance of high school students //“O'zbekiston milliy universiteti xabarleri” jurnali. – Toshkent, 2020. №1/4.– B. 95-98. [13.00.00. №15]
8. Murodova Z.R. Psychological and pedagogical aspect of the emergence of intellectual models of autor's tests //Electronical Journal of actual problems of

UNIVERSAL INSIGHTS CONFERENCE ON SCIENCE AND SOCIETY

international scientific conference

modern science, education and training. Khorezm 2020. February-I.P. 284-291[13.00.00. №24]

9. Murodova Z.R. Methods of formation and identification of intellectual potential in the field of information technologies //Electronical Journal of actual problems of modern science, education and training. Khorezm 2020.AugustIV.P. 56-62. [13.00.00. №24]

10. Murodova Z.R. A mechanism for developing intellectual tasks focused on visual potential // Amaliy matematika va axborot texnologiyalarining zamonaviy muammolari xalqaro miqyosidagi ilmiy-amaliy anjuman materiallari. 2021 yil, 15-arel. – B. 509-510.

11. Murodova Z.R. Information technologies as a condition for the development of the intellectual potential of students // Innovatsionnye puti resheniya aktualnykh problem razvitiya piщevoy i neftegazoximicheskoy promyshlennosti materialy mejdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii. 12-14 noyabr. 1-tom Buxoro – 2020.– B. 717–723.